

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorek četrtek in soboto, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele ali v Ljubljani s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr., za tuje dežele za celo leto 12 gold., za pol leta 6 gold., za četrt leta 3 gold. 25 kr., a. v. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petitive vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Iztočno vprašanje.

Zadnji čas so se zopet videli ob Balkanu in za njim bliski, ki so upanje ali strah opravičevali, da se enkrat zruši, kar je zgradila tam barbarska sila, da se zopet dvigne na Kosovem potrta slovanska moč in vzpostavi v Carigrad križ na mesto polumesca. Več reči se je godilo, ki so bile sicer nejasne, a o katerih se je znalo, da so v ozki zvezi z orientalskim pitanjem. Dogovori v Berlinu, imenovanje enega prvih Bismarkovih diplomatičnih poročnikov, Keudell-a za Carigrad, energija, s katero se vojske povsod dopolnujejo, hlastna promena turškega velikega vezirja, boji s Črnogorci, občno lajanje na Srbijo in Rumunijo, — vse to so bila samo pomenljiva znamenja.

Vsled tega smo pred dvema dnevi čitali v moskovskih novinah članek, ki je končaval se s sledečimi besedami: „iztočno vprašanje se bode po vsem verjetji nenadoma hitro podnelo in morebiti bode že rešeno, predno se bodo nekateri iz spanja prav zbudili.“ To prorokovanje je bilo po vsem opravdano, ker na čelu Turške je stal mož, veliki vezir Mithad-paša, ki je hotel bolno Turčijo zdraviti s tem, da jo je naravnoč v smrtno nevarnost tiral.

Pred nekaj dnevi pak je došla novost, da je Mithad-paša po trimesečnem vladanju pal, predno se mu je posrečilo „pokoriti“ Črno goro, Srbijo in druge južne Slované. To se smatra sploh kot odlog katastrofe, katera se je že pred durmi videla. Brez dvombe je to za južno Slovanstvo dobro. Čeravno osvobojenje Balkana ne more za naše brate in, vsled vseobčnega vpliva, ki ga bodo tudi do nas imeli — tudi za nas nikoli prezgodaj priti, vendar je dobro, da stvari popolnem dozore, da podloge tiranstva pred padcem popolnem zgornjé. Srbija, Črna gora, Bolgari, Rumuni, Slovani sploh, katerim je po osodi namenjena dedščina turškega oblastja, imajo še dosti za svoje pripravljene storiti.

Po drugi strani pa se protivniki Slovanstva in ugodnega rešenja iztočnega vprašanja ta čas med soboj oslabe. Ravno prej omenjeni ruski ča-

sopis je dokazoval, da je v Bismarkovem planu Habsbursko dinastijo odškoditi z Balkanom in celo Carigradom za rop Dunaja, Prage, Ljubljane in Trsta, ki bi Nemčiji pripali, ako bi po pruskem računu šlo. Po tem bi moglo iti, ako bi se iztočno pitanje reševati začelo prezgodaj, posebno dokler nema Nemčija bolj vezanih rok nego zdaj. Imela jih bode kmalu, kakor brž se francoska republika ojači in v Rusiji politika spremeni in slovanski duh utrdi. Potem bode na slovanskem jugu zasijala svoboda, čije žarki bode ogreli tudi sever.

Hrvatje in Magjari.

Od starega in izkušenega, dalje časa med Magjari živečega rojaka in prijatelja idej in prizadevanj našega lista, kateri ima stanje in priliko da more izvrstno podučiti biti, dobili smo zopet sledeči dopis:

„Gospod urednik! V številki 79. od 11. julija t. l. ste bili toliko prijazni, da ste objavili moje misli o magjarski politiki. „Listek“ v št. 80 je nadopolnil oni članek. Imel sem priliko v Pešti in v krogih magjarskih poslancev slišati nazore o hrvatskem vprašanju. Mene kot Jugoslovana je hrvatska stvar toliko bolj zanimala, ker je ravno Hrvatska ključ do naših bratov na balkanskem poluotoku. Nazor vladajoče magjarske stranke je, da morajo Magjari Hrvatsko za vsako ceno dobiti in tudi tedaj, ako bi si jo s topovi morali privojevati. Ta govor je tako jasen, da si nij želeli jasnejega. Od magjarske strani se dela z vsemi pomočki na hrvatske poslance v peštanskem zboru in v regnikolarni deputaciji, da bi je pridobili za magjarske namere. Z ene strani se skuša z vso mogočo prijaznostjo, z druge strani pa se žuga; in kar Magjarom od Hrvatov nij prijetno, proglašajo se za nezdržljivo s celokupnostjo Štefanove krone. Tako vojujejo Magjari, da bi pridobili Hrvate in njim sorodna plemena v svoje mreže. Ker pa to vse dosti ne pomaga, vladajo Magjari in gospodarijo s sebi udanimi dušami na Hrvatskem in v Krajini tako, da ostanejo s silo gospodje situacije.

Deakova stranka je zvitá politikarica. Ona misli, da je s Hrvati predaleč šla, zato je v regni-

kolarno deputacijo volila najhujša sovražnika Slovanov, levičnjaka Kolomana Tisza in Ghyczy-a, da se bode mogla na ta dva izgovarjati, ako hrvatske terjatve v ogerski regnikolarni deputaciji ne bodo sprejete, Hrvatom rekoč: Mi smo Vam hoteli vse dovoliti, pa levice je proti Vam, ergo nij naša krivda; mi moramo z levico računati, ako hočemo ali ne. Tako gre ta stvar in ako ne pride kak srečen slučaj vmes, utegne hrvatska narodna stranka zopet nemila izkustva doživeti. Vsi federalisti na severnem Ogorskem — in njih število nij malo — se boje nesrečnega izida obravnav v regnikolarnih deputacijah.

Kadar Magjar kaj potrebuje, tedaj nij ljubeznivejšega človeka od njega; kadar pa je svojo svrho dosegel, tedaj zatira in zasmehuje ogoljufanega in se baha, kako je opeharil nasprotnika.

To je moje mnenje in prepričanje in po tem bi klical Hrvatom: Pozor!“

Dopisi.

Na Prevojah 22. okt. [Izv. dop.] Naš lepi kraj je v enem oziru gotovo najsrečnejši izmed mnogih družih krasne domovine kranjske, kajti vsak teden brez izjeme počasti nas ljubljanski kapital s svojim pohodom, in najodličnejši možje germanske inteligencije hodijo sem krepčat se od trudliverga ustavovernega delovanja v beli Ljubljani, ter zalezujejo in streljajo, — ne trdovratnih narodnjakov, temuč brzonoge zajce in dolgovratne kljunače. Rekel sem: „cvet germanske inteligencije“; res je, kajti skoro celi kazinski „gfrettbřidertisch“ vživa redno pri nas svojo „sommerfrische.“ Najvažnejši prihodek te baže pak je gotovo ta, da je one dni sedanji prvak slavni „gfrettbřiderjev“, preljubi grof Aleksander sam počastil nas s svojo nazočnostjo. Ne vem Vam poročati, so ga li vodili politični nagoni pri njegovem pohodu: gotovo je, da ustrelil je dva kljunača. Nazočnost njegova pa je vendar tukaj bivajoče narodnjake malo pošegetala; da bi jih bila vsaj toliko, da mislijo bolj resno na prihodnje srenjske

Listek.

Kralj Samo.

(Konec.)

Samo je pagán, kar posnemamo iz očitanja Dagobertovega poslanca, Sikarija, kateri Samu drzno v obraz pravi, ka Franki kakor kristjani ne mogo s paganskimi „psi“ prijateljstva delati; dalje, ker ima dvanajst žen po paganskej šegi. To kaže, da nij Frank v smislu nemškega, pokristjanjenega Franka, nego slovanski podložnik frankovski, kakor so n. pr. štajerske in druge Slovence šče nedavno geografi k Nemcem prištevati, nevedé ali nalašč ne oziraje se na slovansko jih narodnost.

Samo pak — in ta dokaz pretega vse druge po važnosti in tehnosti — je tudi duhom in činom Slován, o čem ne more ni najmenjšega prepira biti. On sovraži Franke, in vsi, ki Franke črté, pribegajo pod jegovo varstvo; on se bojuje s Franki in jih popolnoma pobije, ter svojo državo in sosednje ubrani frankovskega jarma. Tega on nij delal iz slavohlepnosti kakor nekakov fran-

kovski vitez, prisvojivši si v tujej deželi oblast, nego živéč v skladnosti in složnosti s svojim narodom celih 35 let, kar bi tujeu slavohlepnemu brez nasilstva in potlačénja plemenitnikov domačih nikdar ne bilo mogoče. To pa je mogoče storila jegova sorodnost s podložniki, jegova krepost in modrost, katere nijsta mogla ni francoski meč ni francoska zvičajnost niti kakov podnetjeni notranji nemir omajati. Tudi ga Fredegar nikjer ne imenuje izneverjenika Frankom, kar bi ga bil kakor rojenega Franka gotovo karal.

Akoravno je tedaj Samo po državnej narodnosti Frank in se za „Sennonago“, jegovo domovje, ne zna, ipak je na vsaki način kakor Slovan prišel k svojim bratom Slovanom, osvobodit in vladat jih, ne surovostjo, nego modrostjo in iz rodoljubja, da se slovanstvo svojim sovražnikom lože ubrani in po mogočnosti tudi meščuje.

To je tudi mnenje g. F., na str. 5—8 temeljito razlagano.

Drugo vprašanje zadeva Samovo kupčestvo: je-li Samo res bil kupec, ali se ima to poročilo drugače tolmačiti?

Fredegar pripoveda, da je Samo z mnogimi trgovci, ktere imenuje „negotiantes“, zaradi trgovanja „ad exercendum negotium“ med Slovence se podal, ki so ondanj uže na Avare vstajali in bunili se.

Te besede: negotians, negotiantes in negotium preobračajo eni povestničarji z „vojnik“, „soldat“ in „vojništvo“, drugi ostajajo pri prevodu „trgovec“, „trgovstvo ali trgovina“, in delajo iz Sama vsaki po svoje prvi „vojnika“, „soldata“ (ki za sold — plačo vojuje), drugi „trgovca“. Tudi besedo „utititas“, ktero lastnost Fredegar pridodaje Samu, tolmačijo eni s „hrabrostjo“, drugi z „dobičkom“! —

Ogledimo si ta prepir prvič z jezikoznanstvenega ozira. Gotovo je, da ima negotium tudi pomen vojnega dela — boja in celo pri starih dobrih klasikih, kakor n. pr. pri Cézarji, z druge strani pak je tudi gotovo, da negotiari, negotians in negotiator tega pomena (vojevati, za plačo vojevati) nikjer nema. Zato je vse umkanje o takih tolmačenjih jalovo.

Z drugega ozira pa bi čudno bilo

volitve, in to posebno zaradi volitev v deželni zbor. Prevojski župan, gosp. Rus, pozabljen kirurg, je star vsušen nemškutar, vseboljvedež — in najvišji in najbolj servilni uhošepec potentnega našega okrajn. glavarja gosp. Klančič-a. Kako pač more ta mož naš župan biti, je mnogim nerazumljivo; zadnji njegov pašavski čin pak je vsem očii odprl. Gospod župan Rus je namreč dva posestnika, ki nįjsta hotela stalno tukaj bivajočih častnikov 7. baterije v svoja polna stanovanja vzeti, po žandarjih dal vklentiti in po celi vasi do svoje hiše peljati, kar je splošno nejevoljo vzbudilo; arogantni paša pa se je moral te dni pri sodniji v Ljubljani zaradi nepostavnega svojega ravnanja zagovarjati. Kakor čujemo, je bil krivega spoznan prestopka postave v osobni svobodi.

Svetujemo torej našim srenjčanom, naj pazijo pri prihodnjih srenjskih volitvah, da volijo poštene, neodvisne, odločno narodne može, a ne nobenih špiceljnov, kajti take volitve so sedaj jako važne za eventualne volitve v deželni zbor. —

Mnogo bi Vam imel še poročati o naših težnjah, o nepotrebnih novih zvonovih, o umazanosti cestnega žolnirja g. Stedry-a, o čudnih protekcijah okrajn. glavarja g. Klančič-a in o drugem, — pa prihranim si to za v prihodnje.

Iz Vipave 22. okt. [Izv. dop.] Letos je obiskana bila naša dolina ne samo od slabe letine, temuč tudi od povodnji, ki je napravila veliko škodo. Voda, ki je pridrla iz hribov, raznesla je zidane ograje, uničila njive, raztrgala ceste, da še celo vzela je nekemu mesarju na Vrhpolji celo hišo in vse kar je bilo v njej. Bati se pa je še večjih škod, kajti vreme je vedno deževno in prigodilo se je že večkrat, da je ves trg v vodi stal. Vse to pa čvrstemu prebivalcu naše doline ne zavira veselja, temveč se trudi in dela vedno za narodni napredek. Čitalnica naša in „Sokol“ skrbita, da se prosteje ljudstvo izobražuje s tem, da vedno napravljata „besede“, pri katerih se predstavljajo gledišne igre, petje, deklamacije itd. Res veseliti mora vsacega rodoljuba, ko vidi, kako napreduje naša stvar, ko nasprotna peščica nemčurjev pod vodstvom dr. Spazzapana umira. K čitalnici je pristopil zadnje dni gospod grof Lanthieri in z njim tudi vsi davkarski uradniki, kar je nemčurje jako osupnilo. Kakor nas vse to veseli, obžalujemo pa, da nekaj spoštovanih narodnih tržanov ne najdemo med udi čitalnice, kateri so že enkrat bili, pa zaradi neke osebe izstopili. Upamo da se tudi ti še povrnejo zopet v narodni tabor. Ker že od čitalnice govorim, naj omenim še res žrtovalno delovanje gospodične Virkove in gosp. Pin-a, učitelja iz Poddrage, katera tako izvrstno sodelujeta pri dramatičnem odseku, da bi se lahko poskusila z vsakim stalnim gledališkim igralcem. „Živila“!

Zdaj ko smo izgubili izvrstnega okr. sodnika gosp. Garibaldi-ja, se veseli nasprotna stran-

ka, ter nam obeta moža ki bode vse žile napel, da nam bo kolikor moč zapreke stavil, da uniči našo narodno gibanje, kar Garibaldi nij storil. Naj le pride; ne ustrašimo se ga, ako bi bil tudi kak nov Anersperg sam, zagotovimo pa, da ne bo prav nič opravil, kajti narod je tukaj toliko izobražen, da ne bo se dal vjeti v zanjke, katere mu bodo stavili. Oddošlemu gospodu Gariboldiju, predsedniku naše čitalnice zakličemo serčni „Na zdravje!“

Iz Trsta 21. okt. [Izv. dop.] Napredek, da-si ravno majhen napredek na slovensko-narodnem polji Vam moram denes poročati. Tržaški trgovci so si začeli slovenskega jezika v govoru in pismu zmožne korespondente iskati. Pri denarji se vsa srčnost nehava in tudi tržaške trgovske hiše so vsled svojega poslovanja s slovenskimi trgovci, od katerih lep dobiček imajo, prisiljene se videle slovenskih dopisovalcev si poskrbeti, ako nečejo popustiti koristonosne zveze s slovenskimi kupčevalci. Mal napredek je sicer ta, ali napredek je in veselo ga zabiležimo v poitalijančenem Trstu stanujoči Slovenci in resno opominjamo vse kupčujoče rojake, ki imajo v Trstu trgovske zveze, naj Tržačanom edino le v slovenskem jeziku dopisujejo. Za dobiček, katerega laški Tržačan od Slovenca ima, bode rad slovensko odpisoval in tako bodemo Slovenci kupčujoče Tržačane k priznanju naše narodnosti prisilili prav na onem polji, na katerem se vsa srčnost nehava, na trgovskem. Na drugi strani pa bodo mnogi slovenski trgovski korespondenti v Trstu službe dobili, ako tržaškimi hišam od Slovencev sama slovenska pisma dohajajo in tako si bodemo pomnožili naš živelj v onem mestu. kjer si Nemci zastonj zaslombe in tal iščejo. Vzemite si za to, slovenski trgovci, k srečju moj opomin!

Naš dr. Rabl hoče torej poročati na Dunaji o strankarstvu na Goriškem, Primorskem in Kranjskem! Ubogi prusaki, takega možeka si izbero. Dr. Rabl niti tržaških strank ne pozna, kajti ako bi jih poznal, ne bil bi poskusil v Trstu ustanoviti nemški „Verfassungsverein“, kateri se še konstituirati nij mogel in je pred svojim oživotvorenjem že v grob se zgrudil. Ali dunajski ustavoverci in prusoljubi potrebujejo o nas Slovenceh ravno napačna poročila, resničnih se ne upajo razglasiti svetu in nepodučenemu delu svojega občinstva, ker bi z resnico mnogo prijateljev in privržencev si odvrnili. Na ustnih nosijo zmerom „resnico“, „svobodo“ it., v delih pa nasprotujejo svojim besedam.

Deželno-brambovski bataljoni so razpuščeni. Domu prihajajoči brambovci tožijo vsi čez surovost oficirjev in grozno pačenje slovenskih imen. „Vojsko potrebujemo, je rekel Greuter v delegaciji, ki se da navdušiti; treba je torej prizanašati narodnim čutom!“ To bi si naj vsi oficirji zapomnili.

Prizanašati je treba narodnim čutom vojakov v vseh obzirih, od pisave in izgovarjanja imen pa do političnih teženj posamesnih narodnosti. Slovenski fantje pa se gotovo ne bodo navduševali pod vodstvom oficirjev, kateri slovensko narodnost vojakov za psovke rabijo. In končno je brambovec pri svojih civilnih opravkih bil navajen videti svojo osebnost spoštovano, priznan je bil kot človek; večina naših oficirjev pa proste vojake vedno še za bitja nižje vrste smatra. Dostojno občevanje oficirjev z moštvo se še žalibože vedno pogrešati mora v našej vojski.

Iz Pešte, 24. okt. [Izv. dop.] Bismarkov svēt, naj avstrijsko-ogerska monarhija svoje težišče prenese iz Dunaja v Pešto, izpolnil se je, če že ne za stalno, vsaj memogrede zadnja dva meseca. Vsa tri avstro-ogerska ministerstva so tukaj, in poleg njih trije državni zbori: cislajtanska in naša delegacija in naš državni zbor. K temu pa še lahko prištejemo hrvatskega ministra in zborovanje našega in hrvatskega kraljevskega odbora. Tolikega parlamentovanja naša gizdava Pešta do sedaj še nij doživela. V cislajtanskej delegaciji pripravlja se nova burja na skupno vlado. Odbor namreč, ki pregleduje račune za leto 1870. je našel v njih marsikaj, kar ne odobrava, ter vlado kara in jej vsakovrstne svēte daje. Čem bolje ko se cislajtanska delegacija razkuštrava, tem bolje pohlevna je naša. — Ministerska kriza v Carigradu je zelo neugodno dirnila naše visoke politične kroge. Že se je mislilo, da bo Mithad v Carigradu zlomil ruski upliv, da bo Turke pomlajil, in slovansko rajo na zid pritisnil, in eto na — sedaj že pada iz ministerske stolice. Ravno sedaj posvetujejo se Keudell, nemški novoimenovani poslanik v Carigradu, ruski konsul Novikov in Andrassy o turških zadevah. Nij verjetno, da bi se ti trije glede turškega vprašanja v čem složili. — Najbolj bo pa vaše čitatelje zanimalo kaj o zborovanji in delovanji kraljevinskih deputacij: naše in hrvatske slišati. Predmet, ki ga razpravljate, je revizija hrvatsko-ogerske nagodbe leta 1868. Po §. 1. nagodbenege zakonskega članka I. leta 1868. stopila je hrvatsko-slavonska kraljevina s kraljevino ogersko v „državno zaedinstvo“, imajoče svoj vidljivi izraz v skupnih zadevah, in v skupnem za nje zakonodavstvu. Stopivši Hrvatska v to državno zaedinstvo, ona nij prestala biti država za sebe, ravno kakor tudi Ogerska ne. Obedve ste samo neka državna atributa prenesli v (državno) zaedinstvo, druga atributa ste si pa le izključivo sami sebi pridržali. Ali je nekaj več, ali nekaj manj državnih atributov v zaedinstvo prenešenih, to niti enej niti drugej stranki ne krni karaktera samostalne države. Nagodba je bila sklopljena na obrok desetih let, če se ne motim računajoč od 10. marca 1867. §. 70. pripusti revizijo nagodbe, če bi se ta potrebna

trgovec ondašnega časa ne mogel tudi v vojski pomagati? Saj Fredegar sam pripoveda, da je Samo jako mnogo trgovcev si pridružil (plures secum negotiantes ascivit), s katerimi je šel na Slovensko trgovat. Zgodovina trgovlji nam tudi kaže, da je jako težaven in mnogokrat krvav posel bil, trgovanje v starih časih. Koliko neprilik in pogibelij je pretilo trgovcu v divjih logih na samotnih, daljnih potih, med divjimi in vojaškimi narodi! Naj se saj nekoliko pomisli trgovanje v Aziji, Afriki in celo v evropskejskej Turčiji! Trgovcu je trebalo v onih časih tudi dobremu in hrabremu vojniku biti, če nij hotel vsega izgubiti, kar je seboj nosil. Da je ondaj res tako bilo, kaže prvič to, da je Samo jako mnogo tovarišev si pridružil, in potrebnost tega kažeta oba letopisca, ki pripovedujeta, kako so Slovenci frankovske trgovce smrtno napadli in jim vse pobrali (Fredeg. c. 68). „Utilitas“ v pomenu ali hrabrosti ali dobička tu nič ne upliva.

Tako je tedaj po besedah in po vsem tolmačenji povestničnih okolnostij Samo bil trgovec, a ne samo to, nego tudi kar je naslednost kazala,

vrlji vojskovodja in državnik. Jaz si Sama po vsem tem, kar je o njem povedanega in o čem nij nikakvega suma, ter po svojem sodu mislim Slavjana pod frankovsko oblastjo rojenega, obdarjenega s posvetnim blagom, izobraženega v vednostih in izurjenega v vseh umetnostih ondašnjega veka, moža plemenitega roda, a — nesvobodnega v političnem smislu, trgujočega, ker mu doma okolnosti nijso k čemu drugemu bile ugodne, a prežečega na priliko, svojo duševno zmožnost in krepkost v prid svojega stiskanega naroda slovanskega upotrebiti. Ta prilika se mu ponudi o vstaji Slovencev na Avare. On posodi Slovenom svojo mišco in svojo bojeveščnost, oni ga najbrž užé znajo ali po trgovanji ali po odličnosti rodu — morebiti je bil kneževskega rodu — in si ga izberejo v vladarja. Kakor vladar pak razvija on vso svojo duševno moč in osnuje češčeno, mogočno, gospodujočo državo sredi treh mogočnih narodov: Longobardov, Frankov in Obrov (Lahov, Nemcev in Ogrov), osnuje slovansko Avstrijo, podunavsko Slovenijo! On osnuje — kar g. F. na str. 10—20 skoz in skoz izvstno razlaga —

zvezo podunavskih Slovencev, severnih in južnih; jegova krepka roka brani Češko. sedež kraljestva, Sorbijo za Labo in Odrom, Karantanijo med Dunajem in Adrijo. On ne premaga samo vse frankovske in avarske armade, nego se meščuje Frankom, najmogočnejšemu narodu onega časa in bližnjim Nemcem, Sasom, napadaje v Toringijo (Thüringen) in sosednje dežele. — Ali po smrti Samovej razpade ta federativna država, a ostane samo nje spomin, pričujoč, kaj zmore moč enega človeka, kaj premore Slovan, ako hoče, kaj premore vzajemnost slovanska, kedar se nje zavednost razžari in v dejanje preide, pričujoč, kako se je za tako federativno državo užé pred dvanajstimi stoletji boril avstrijski Slovan in kažoč nam, kako se ima za njo šče zdaj boriti. Pravo ima naš S. Jenko, pojōč o „Samu“:

„Rad na tvojo, hrabri Samo,
Črno bi pokleknol jamo,
Prst poljubil, ki pod njo
Hrabro ti leži teló.“

pokazala. Organi naše vlade in sploh vsa naša žurnalistika očitovale se je pri raznih priložnostih tečajem zadnjih let, da je Hrvatom prosto, revizijo zahtevati, ali samo pod tem pogojem, da se ne ruši načelo državnega zedinjenja, izrečeno v §. 1. nagodbe leta 1868. Hrvati imajo tedaj pravico premeniti nagodbe v vseh točkah zahtevati, samo ne točke ustanovljajoče državno zedinjenje med hrvatsko in ogersko kraljevino. Naravno, kajti če bi se tudi ta nagodbina točka v vprašanja stavila, zruši se cela nagodba, tako da za revidiranje ne bi nič preostalo. Načelo državnega zedinjenja nikako ne žali, če imajo Hrvati za tiste zadeve, ki so si jih za sebe pridržali, celo samostalno vlado. Saj ima tudi Ogerska samostalno vlado za vse tiste zadeve, ki si jih je nasproti Avstriji v „ausgleichu“ leta 1867. kot skupne pridržala! Tudi to ne bi žalilo načelo državnega zedinjenja, če bi Hrvati samostalno s svojimi financijami upravljali, to se ve, da po tistih pravicah, ki bi bila po skupnem zakonodavstvu glede njih ustanovljena, ter tangento, odmerjeno za pokrivanje skupnih potreb redno v skupno državno blagajno odpremljali. Načelo državnega zedinjenja bi bilo samo onda žaljeno in porušeno, če bi hrvatska državna blagajna svojo tangento, ne v skupno ogersko-hrvatsko drž. blagajno, ampak neposredno „rajsfinanceministru“ odpremila. Magjari bi se tem manje smeli protiviti samostalne finančne uprave na Hrvatskem, ker pri vsakej priložnosti kriče, da morajo oni iz svojih dohodkov hrvatski deficit pokrivati. — Načelo državnega zedinjenja tudi to ne žali, če bi Hrvati na sebe vzeli skrb za ceste, reke in železnice. Tudi način, po katerem ima Hrvatska v drž. ogerskem zboru in v ogerske delegaciji zastopana biti, bil on taki ali inaki, ne žali baš državnega zedinjenja. Hrvati bi mogli tedaj svoje zastopnike za ogersko delegacijo neposredno že v svojem saboru voliti, ne pa stoprv v drž. zboru v Pešti voliti dati. Pač bi pa bilo načelo državnega zedinjenja žaljeno, če bi Hrvati za sebe posebno delegacijo, koordinirano onej ogerske kraljevine zahtevali. Tudi hrvatski oddelek za domobranstvo, ki je sedaj pri vojnem ministerstvu v Budimu, bi se moglo od tega oddeliti in banske vladi v Zagrebu prisloniti. Če imajo tri hrvatske domobranske sotnije hrvatske zastave in hrvatski komando, zakaj se ne bi tudi za njih uniforme, za hrano, za ukvartiranje itd. v Zagrebu skrbeti moglo? Pač bi pa bilo žaljeno državnega zedinjenja, če bi Hrvati posebno od ogerskega odcepljeno vrhovno zapovedništvo zahtevali. Tudi v zastave skupnega mornarstva bi se mogli, da imeli, hrvatski emblemi vzeti. Tudi to ne bi žalilo načela državnega zedinjenja, če bi hrvatska vlada imela oblast denarne zavode, akcijske, kupčijske in obrtnijske družbe dovoljevati.

Vse to bi mogli Magjari pri ravno vršujočej se reviziji nagodbe Hrvatom dati. Brž ko ne pa Hrvati niti deseti del tega dosegli ne bodo. Udje ogerske regnikolarne deputacije drže se Hrvatom nasproti zelo molčeči in zapeti. Oni Hrvate pazljivo poslušajo, ne čmrknejo pa niti bel niti mel. Strogo, da ne rečem okrotno postopanje proti Srbom v Bački in Banatu ne kaže na to, da bodo Hrvatom nasproti odveč radodarni. Sicer se pa tudi od magjarske, ali prav za prav Rauchijske stranke ravno sedaj iz Zagreba sem naj huje kovari, češ da bi se dogovarjanja brezuspšno razbila. Ogerska kraljevska deputacija izbrala je za svojega predsednika Majlatha, hrvatska pa Mažuraniča, za skupno zborovanje je pa predsednik Majlath, zapisnikarja pa Szell in Živkovič. Zapisniki bodo v magjarskem in hrvatskem jeziku pisani. Naša deputacija je hrvatsko pozvala, naj svoje zahteve formulira, kar se je brž ko ne tudi že zgodilo.

Politični razgled.

Z napisom „Slovenisches“ prinaša 23. okt. dunajski časopis „konservativev“, znani pro-

aktivnik svobodomiselnih slovanskih listov, „Vaterland“ daljši članek, v katerem razklada svojim vernim, da je (pač!) takoimenovana mlad oslovenska stranka nevarna postala, da od dne do dne tal pridobiva med Slovenci. Potem se „Slov. Narod“, kakor se nam tu spričalo daje, „z veliko spretnostjo uredovan“, v preklic dne; dalje se prizna, da smo delavni, da v Matici gospodujejo le za z daj (vorläufig) „Staroslovenci.“ (opomnimo, da imenovanje „stari“ in „mladi“ nij naše. Uredn.), da se mi rekrutiramo posebno iz Štajerskega z elementi, ki so ognjeni in imajo agitacijski talent. Potem pa pridejo prijatelji „staroslovenci“ z njihovim Costom na vrsto. Te pa njih „Vaterland“ nemilo obrise, očita jim, da so „celo vrsto osodepolnih napak“ v politiki storili, oni so delali dozdej zmerom proti načelom federalizma in in želji slovenskega ljudstva. Iz same udajljivosti in diplomacije se je kranjski deželni zbor zmerom poniževal za volilni razred „rajhsrata.“ Koncem se „Vatld.“ boji, da bodo Staroslovenci čedalje bolj „v tabor vlade potisnjeni.“ Ko bi bil „Vaterl.“ povedal še, da se je „cela vrsta osodepolnih napak“ v naši politiki začela od tačas, ko je njegov varvanec dr. Costa postal iz Germana Slovan (ka-li), ko bi bil „Vaterl.“ povedal, da samo ona „vrsta osodepolnih napak“ v naši politiki je kriva naše „nesloge“, pa bi bil še eno pravo zadel.

Na Dunaji je videti, da se v odločilnih krogih nekaj kuba za kulisami. Oblaki so prav podobni onim, ki so položje pred Hohenwartom označevali. Mogoče, da Auerspergovanje hitro pade in „konservativnejšim“ elementom prostor naredi.

O direktnih volitvah, tem čaravnem kamenu modrijanov ustavovernih, zopet pišejo oficiozne novine. Iz vsega se pa vidi, da niso v svojem spoznanju, kako bi na svetlo spravili to rešilno podporo „ustave“ — nič dalje kot so lani bili, ter da ne vedo, kje in kako bi število poslancev podvojili, kako volilne kraje razdelili.

Slavni stari vodja Čehov Fran Palacky je v tretjem in zadnjem delu svojih zbranih spisov v „Radhostu“ napisal članek „o končni zmagi prava in pravice — posebno v Avstriji.“ V tem spisu, katerega smatrajo nemški časopisi kot politični testament Palackega, šiba češki učenjak denašnje spačenost in krivicoljubje Nemcev in Magjarov. Za denašnji list smo dobili češki original prekasno, prinesemo torej izvrstno pismo v prihodnji številki.

V Rusiji se je novačenje vojakov za to leto še razpisalo po dozdej navadnem načinu; pobiralo se bode 6 novakov na 1000, kar znaša za vso Rusko 150.000 mož. Delajo se pa vse priprave, da se kakor hitro bo mogoče, uvede nova brambovska postava na podlagi vseobčne povinnosti, kakor na Nemškem in pri nas. Nemeem ta napredek Rusije nij nič po godu; bojé se silnih mas, ki jih Rusija potem lahko na noge spravi. „N. A. Z.“ je te dni vskliknila: Ako se na podlagi vseobčne povinnosti obročena Rusija zveže s Francosko, nastopil bo za nas Nemece nevarni trenutek, v katerem se bomo morali bojevati za svojo eksistenco in bati se je, da nas uniči silna ta zveza.

Razne stvari.

* (Iz deželnega odbora kranjskega) poročajo „Nov.“ sledeče: Na pismo e. k. deželnega šolskega sveta zaradi osnove nadaljevalnih kmetijskih in obrtnijskih šol se je sklenilo, obrniti se na deželni šolski svet za sporočilo, kako je dandanes osnovan poduk v kmetijstvu v tukajšnji učiteljski pripravnišnici in ali bi ne bilo potrebno, da se ta pripravnišnica glede kmetijskega poduka na obširnejši temelj postavi, ker pred vsem je treba v kmetijstvu dobro podučeni učiteljev, — ob enem pa bo tudi kmetijsko družbo prošena, da bi naznanila, ali in po katerem načinu bi jej bilo mogoče, poduk v kme-

tijstvu na nadaljevalnih ljudskih šolah zdatno podpirati. — Izpraznjeno službo uradnega praktikanta je deželni odbor podelil diurnistu Jožefu Zanoškarkju.

* (Dr. G. (Gregorec?) opravniki ne „proda“ „Slov. Gospodarja“ se usaja nekaj na „Slov. Narod.“ Ker ga pa uredništvo omenjenega lista samo ne spozna za vsega svojega, posadivši možička v kotič „poslano“ pred tržne cene in zatajivši ga s posebno opazko, ne bomo polemizirali z njim; on sam je premajhen na šir in dolž.

* (V Kranji) je izginil nek kupčijski pomočnik z imenom Sedlaček. Prej je še pisal pisma na svoje, v katerih se za večno poslavlja. Kam je prešel nobeden ne ve.

* (Živinski sejmi) so zaradi goveje bolezni na gobci in parkljih skoro po vsem Kranjskem prepovedani.

* (Zaradi živinske bolezni) je kranjska deželna vlada prepovedala iz Hrvatskega na Kranjsko priganjati govejo živino, ovce in koze in privazati odpadke in surovine od teh živali razen volne, ako je v fabriki oprana. Ravno tako se ne sme iz Hrvatskega na Kranjsko voziti seno, otava, slama, hlevna in vprežna oprava, za trgovino namenjena nošena obleka in rabljena obutel. Vsak, kdor ravna proti tej prepovedi, bode ostro kaznovan.

* (Kneževski stan namesto duševnega truda.) Prvi svetovalec pri kranjski deželni vladi knez Lotar Metternich-Winneburg, ki dosedaj nij za dobro spoznal, kedaj kaki državnoskušenski komisiji dati priliko soditi o njegovih vednostih državnih, postal je dvorni svetovalec.

* (Slovenske slike) se dobivajo pri gospodu R. S. Mihelaču-u, knjigovezu v slovnih ulicah v Ljubljani, krasno izdelane in v veliki. Najzanimivejše so: Car Peter Veliki, Car Dušan Silni, Jugoviči, Mirko, Vojvoda Črnogorski itd.

* (Dr. Kowatsch v Ljubljani), ki je o svojem času, ko nij bil od deželnega odbora imenovan za primarija vsled pomanjkanja potrebnih lastnosti — ta mož namreč nij dr. kirurgije, ampak samo simpel dr. medicine — preklinjal vse narodnjake ter v kazinski kavarni storil krvoželjni izrek, da bi se narodni deželni odborniki morali brez vsmiljenja na svetilniške stebre obesiti, ta Robespierre en miniature opravlja zdaj provizorično službo družega mestnega zdravnika. Po smrti rajnega dr. Coloreta je še tisto jutro na vse zgodaj letel k g. županu Deschmanu ter ga prosil, naj ga provizorično za družega mestnega zdravnika imenuje. Od tistega časa je možičelj za celo ped zrastel in hoče o vsaki priložnosti pokazati svojo neprecenljivo vrednost kot mestni fizik. Če tudi o času, ko se je dosti nezrelega sadja prodavalo po Ljubljani, je le malokdaj bilo slišati o zaplenjenji tacega nezdravega živeža, pa je zdaj tem ostreje postopal novi fizik, ko je bilo upati, da mestni odbor privoli v organizacijo sanitetnih služeb v Ljubljani s prav mastnimi plačili. Skušal je vina po mestnih krčmah — če človek pri takih skušnjah večasi ravnotežje zgubi, je temu kriva le prevelika pridnost v opravljanju službe — in zasačil je dva krčmarja, katera po okusu dr. Kowatscha nista točila zdravega vina. Magistrat da dotična vina kemično preiskati; lekar pa, ki ga je preiskaval, v vinu ne da bi kaj škodljivega našel, zahvalil se je celo, da je pozvedel, kje se dobro in zdravo vino toči. V najnovejšem času pa je dr. Kowatsch obračal svojo pozornost na živinsko kugo v gobcu in na parkljih in terjal od mestnega magistrata, da v obrambo tej bolezni se naj poslužuje takih sredstev, od katerih ves omikani svet že 20 let ve, da prav nič ne pomagajo.

* (Uredništvo) je prejelo sledeče pismo: „Slovenski Narod“ prinaša v št. 121. 19. oktobra kratek sestavek o vodstvu deželne učilnice v Šneperku. Ker sem od vseh strani hudo nadlegovan zaradi onega sestavka, sem prisiljen se obrniti

na sl. vred. „Slov. Naroda“, da jaz sestavka nijsem spisal, in sploh se „Slovenskim Narodom“ v nobeni dotiki ne stojim. Alojzij Pádar, gozd. dijak dež. učilnice v Šneperku“. Izjemoma, da si smo že večkrat obetali tacih izprav ne prinašati, tiskamo te vrste s pristavkom, da rečeni A. Pádar nij v nobeni zvezi z nami, niti nij pisal one notice, ki menda direktorja v oči bode.

* (Slomšekov spominek.) V „Slov. Gosp.“ nasvetujejo trije občinski zastopniki iz Ponikve, rojstnega kraja pokojnega buditelja Slovencev škofa Slomškega, naj se Slomšekov spominek ne postavi v Mariboru, nego na umrlega vladike rojstnem domu v Slomu, griču v poniklanskej fari. To prav umno misel je brž po Slomškovej smrti sprožil gospod Davorin Trstenjak, tedaj še župnik v Št. Jurji; sedaj jo vnovič na dan spravljajo Trstenjakovi farmani in žele, da bi spominek bil kapela v bizantinskem slogu v Slomu, v kapeli na mariborskem pokopališču pa ploša s prikladnim napisom. Stavbeno gradivo oskrbi poniklanska fara; za delavce bi pa iz nabrane glavnice se odločilo 2—3000 gl.

* (Razstava mlekarstva) bode letos meseca decembra na Dunaji. Oni kranjski gospodarji, ki v to razstavo kak mlekarski plod poslati mislijo, naj za razstavo namenjeni predmet do konca meseca novembra kranjski kmetovalski družbi izročé.

* (Češke narodne slavnosti.) 16. julija bodočega leta bode sto let, kar se je rodil Jožef Jungmann, eden prvih pisateljev češkega naroda v našem stoletju. Hvaležni narod češki namerava stoletnico slavnega rojaka dostojno slaviti in praška „Umělecká beseda“ se že pripravlja k temu. Kakor znano, je Jungmann si zasluge pridobil s predstavami klasičnih del iz drugih jezikov; tako je prevedel Miltonov „Paradise lost“, Bürgerja in Schillerja. Glavna njegova dela pa so: krestomatija iz češkega slovstva pod naslovom „Slovesnost“, „zgodovina češkega jezika in slovstva“ in „Slovník česko-německý.“ Posebno zgodovina češkega jezika in slovstva je mnogozaslužno delo in podaja zvesto sliko vse bivše literature češke. — Druga slavnost, ki se bode pa še tekoče leto praznovala, je 600letni spomin na povzdignjenje Pilzna na kraljevsko mesto. Leta 1272 je slavni kralj češki Premysl Otakar II. razcvetajoči se Pilzen postavil v vrsto „kraljevskih mest.“ Pilzen je potem vedno lepše napredoval in napredek tega industrijalnega mesta v tekočem stoletju kažejo te-le številke: Početkom tega stoletja je bilo v Pilznu okolo 7000 prebivalcev, leta 1836 8629, leta 1850 že 11.486, leta 1857 14.269, leta 1865 18.000, leta 1868 24.923, in sedaj ima nad 25.000 prebivalcev.]

* (Mihail Čajkovski,) poljski romansopisec, eden poljskih puntarjev proti Rusiji, do katere sovražnost ga je napotila vstopiti v turško vojsko, kjer je služil pod imenom Sadik Paša, je sedaj od ruske vlade amnestiran.

* (Katkov) sloveči ruski novinar — je oblaznel. Tako poroča „N. fr. Pr.“ Ker v ruskih novinah tega še nijsmo čitali, hočemo upati, da bode sto novico tako kakor z mertudom Miletičevim. Za zdaj moramo izreči samo gnjus nad nemškimi novinami, ki so članek „N. fr. Pr.“ ponatisnile, kateri se kanibalsko veseli, da bi bila enega Slovana zadela nesrečna bolezen, ki se puhlih glav ne loti.

* (Koliko doktorjev je bilo promoviranih v Avstriji l. 1871.) Po ravnokar na svetlo danem statističnem letniku je bilo leta 1871 na avstrijskih vseučiliščih za doktorje promovirano vkup 867 mož. Od teh je 20 bogoslovcev, 207 pravnikov, 585 zdravnikov, 55 modroslovcev. Dunajsko vseučilišče je promoviralo 5 bogoslovcev, 32 pravnikov, 396 zdravnikov, 25 modroslovcev, vkup 458 doktorjev; praško vseučilišče 26 pravnikov, 106 zdravnikov, 11 filozofov, vkup 143; graško vseučilišče 2 bogoslovca, 84 pravnikov, 56 zdravnikov, 6 filozofov, vkup 148

doktorjev. Leta 1861 je bilo na vseh avstrijskih vseučiliščih promoviranih 367 doktorjev, torej 500 manj ko leta 1871. Pomenljivo je, da je bilo leta 1871 v Gradci promoviranih 84 juristov, na Dunaji pa samo 32, torej v Gradci skoro trikrat toliko ko na Dunaji. da-si ravno ima dunajsko vseučilišče štirikrat toliko slušateljev pravoslovja ko Gradec. Stvar se razume, ako se ve, da mnogo na Dunaji absolviranih juristov v Gradci rigorozira, kar posebno tudi slovenski pravniki delajo.

* (Ves promet cele zemlje) to je uvažanje in izvažanje vseh produktov iz ene države v drugo znašal je l. 1870—1871 22,500 milijonov goldinarjev, je tedaj v poslednjih 10 letih zrastel za 54%. Od te svote spada na Evropo 16,000 milj. gold. in sicer

na veliko Britanijo	5400 milj. gold.
„ Francosko	2400 „ „
„ Nemčijo	1500 „ „
„ Belgijo	1200 „ „
„ Rusijo	1100 „ „
„ Avstrijo	1000 „ „

Poslano.

Odprto pismo blagorodnemu gospodu Ferdinandu Haas-u, c. kr. okrajnemu glavarju in predsedniku okrajnega šolskega sveta v Ljutomeru.

Kot voditelju čveterorazredne ljudske šole v Ljutomeru mi je na dobrem njenem stanu veliko ležeče, in moram skrbeti, da šola ne gre rakovo pot. Po novi šolski postavi imajo pa veliko skrbi in posla za šolske zadeve okrajni in krajni šolski sveti, brez katerih učitelj le malo storiti more. Pri omenjenih šolskih uradih je pa vsa delavnost v rokah predsednikov; če ti nijso delavni, ne donajajo ta svetovalstva nič koristi za šolo. Iz teh vzrokov se predrzmem Vam javno zastaviti sledeča vprašanja. Zakaj nijste od 22. julija v treh mesecih nobene seje okrajnega šolskega sveta sklicali? Ali Vam nij znana postava od 8. febr. 1869 in sicer §. 28., po katerem mora biti vsak mesec redna seja okrajnega šolskega sveta? Ali mar nij bilo dovolj gradiva za posvetovanje? Ali nij dovolj važna prošnja krajnega šolskega sveta, ki se je vložila že pred 5 tedni, da se razpiše služba učiteljice, kar se dosedaj še nij zgodilo? Ali nij to važna stvar, da se preskrbi začasni podučitelj ljutomerskeje šoli, kajti končno imenovanje zavleklo se bode še kakova 2 meseca? Pa vsaj po Vašem mnenji, ki sem ga osebnó iz Vaših ust čul, nij to velika škoda, ako manjka kake učiteljske moči, češ, saj je to na mnogih šolah. In na dalje: ali nij mnogo družih reči samo od naše šole, ki čakajo rešenja od okrajnega šolskega sveta? Ali nij važna prošnja našega krajnega šolskega sveta, da se v Ljutomeru ustanovi namesto ene podučiteljske službe, učiteljsko mesto, zato ker nij mogoče podučiteljev dobiti?

Ali ne čakajo rešitve še druge prošnje, p. dve od podpisanega, ena od učitelja Megliča, ki so vse bile že davno vložene? In če sem z dobrim namenom, Vas prosil, da bi se te nujne reči kmalo dognale, mi Vi še odgovorite: „Ich lasse mich nicht drängen.“ Menda ste s tem hoteli mene ostrašiti, in svoje skrbi za šolstvo zopet odložiti?! Toda šola je preimenitna stvar, da bi se jaz zbal za njo delovati in javno za njene koristi glas povzdigniti.

Z največjim spoštovanjem ostajam

Vam vdani sluga

Ivan Lapajne,
nadučitelj.

V Ljutomeru, dne 23. oktobra 1872.

Najnovejše.

Pred končanjem uredovanja izvemo iz zadnje „N. fr. Pr.“, da ministerska kriza res obstaja. Na Ogerskom bi imel na krmilo stopiti Sennyey, pri nas pa Auersperga izpodriniti general Philippović, kateri je bil pod Giskrom odstavljen od namestništva. Philippović je rojen Slovan, dakle slabši ne more biti od Auerspergov.

Tržne cene.

V Ljubljani 23. okt. Pšenica 6 gl., rž 3 gl. 80 kr., ječmem 3 gl. 20 kr., oves 1 gl. 80 kr., ajda 3 gl. 40 kr., proso 3 gl. 20 kr., vagan krompirja 1 gl. 70 kr., leča 5 gl. 40 kr., grah 5 gl. 50 kr., fižol 4 gl. 60 kr., maslo 52 kr., salo ali špeh 37 kr., drva (22“) 4 gl. 70 kr. — 6 gl. 50 kr., seno 1 gl. 25 kr., slama 95 kr.

V Trstu 24. okt. Pšenica 7 gl. 50 kr., turšico 4 gl. 25 kr., rž 5 gl. 25 kr., ječmen 4 gl., oves 2 gl. 20 kr., bob 5 gl. 60 kr., fižol 6 gl., loj 27 gl. 50 kr., maslo 50 gl., vinski kamen 20 gl., cunje 11 gl. 75 kr., žima 43 gl.

Listnica uredništva. G. H. na Š. Nič ne de, le počakajte. Če drugi listi in njih možje proti nam, bomo še mi proti njim. — G. A. V. Z dopisi nam ustrežete, samo kratke in resnične prosimo.

Listnica opravištva. Gosp. Fr. Jereb v Bazovici! List, katerega Vam po danem nam naročilu v Bazovico pošiljamo, nam dohaja nazaj; blagovolite nam naznaniti vzrok. — G. F. T. v R. Do 31. okt. 3 gl. 50 kr.

Deželno gledališče v Ljubljani.

V soboto 26. oktobra 1872:

Ljubljanski postopač.

Obraz iz meščanskega življenja v 4 dejanjih, spisal J. Kajetan Tyl.

Prihodnja slovenska predstava bo v petek 1. novembra.

Dunajska borsa 25. oktobra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	64 gl. 80 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	69 „ 75 „
1860 drž. posojilo	101 „ 75 „
Akcije narodne banke	9 „ 38 „
London	107 „ 70 „
Kreditne akcije	329 „ 60 „
Napol.	8 „ 62 „
C. k. cekini	5 „ 12 „
Srebro	107 „ 10 „

G. Jurij Kosmač, šumar v Idriji!

Kosi Križevac zapustil. Od Tebe nijsem nobenega lista prejel. Kaj more to biti? Odpiši.

Tvoj prijatelj

Jakob Greif,

asistent lekarstva v Slatini

(219—1)

(Slavonija).

Matej Soršak

v Kropi na Gorenjskem

priporoča svoje puške, katerih ima čez 27 sort iz čudno lepega domačega damaska, več sort kot Angleži in Francozi. Od najnižjega do najvišjega kupa velja: 1 Lefauchaux dvocevka 30, 33, 35, 38, 40, do 100 gl. — 1 Percussions dvocevka 18, 20, 22, 25, 28, 30, do 80 gl. — Železne dvocevke lepo damascirane 11 gl. 80 kr., 12 gl. 50 kr., 13, do 18 gl. — Železne enoccevke 6, 7, do 8 gl. — Šestostrelni revolverji 8 gl. 50 kr., 10, 12, 16, 20, do 30 gl. — Tudi šajbarke, štucij, risance, pištole, nakapse puške. (210—3)

Kdor denar naprej pošlje, dobi provizijo; sicer se blago pošilja za povzetek (Nachnahme).

Počeni v spodnjem trupu

se priporoča maža za počene od G. Sturzenegger-ja v Herisau-u na Švajcarskem. Ona nema nikakoršnih škodljivih tvarin v sebi in ozdravi tudi celo staro počenost, kakor tudi materne predpadke v največjih slučajih popolnem. — Dobi se v lončkih po gl. 3.20 a. v. z naukom o rabi in iznenadujočimi spričevali vred kakor po G. Sturzenegger-ju samem tako tudi v lekarnah: V. Grablovič v Gradci in Jožef Weiss Mohrenapotheke, Tuchlauben 27 na Dunaji. (202—3)

Razširjenje kupčevanja.

Franz in Ferdinand Souvan, lastnika spodaj podpisane firme, naznaujata svojim kupčijskim prijateljem, da sta z obdržanjem svojih dosedanjih štacun za prodajanje blaga na drobno

Franz Xav. Souvan in J. Pleiweiss Neffen

na velikem trgu, odprta o sv. Mihelu

kupčijo z manufakturnim blagom en gros,

ki se nahaja

v lastnej blagoskladnici za Zidom,
na ribjem trgu št. 247,

in priporočata svojo najboljšo zalogo blaga.

V Ljubljani, 1. oktobra 1872.

(215—1)

Franz Xav. Souvan.

Nakup in prodaj kakor menjavanje vseh obstoječih državnih papirjev, prioritetnih obligacij, sreček, železničnih, banknih in obrtniških akcij.

Reševanje kuponov,

Naročila za c. k. horse

se za gotovino ali navrček 10 % izvršujejo.

Vse vrste sreček

se proti plačilom v mesečnih obrokih od gl. 5 na višje prodajejo.

ROTHSCHILD & COMP.

Opernring 21,
DUNAJ.

(93—15) Deležni listi

za vse vzdigatve veljavni brez daljšega doplačila.

40tine c. kr. avst. drž. sreček l. 1839 gl. 6.
20tine c. kr. " " " l. 1860 " 8.
20tine ogerskih darilnih sreček l. 1870 " 7.
20tine turšk. železničnih sreček l. 1870 " 4.
(36 vzdigatev veljavni) . . . " 4.

Varstvo proti mrazu je in ostane dobra zimska obleka.

Zimsko blago

iz čiste ovčje volne, katera, kakor znano, truplo vsakega škodljivega vremena varuje in je zato za ohranjenje zdravja o jesenskem in zimskem času nepogojno potrebna.

Rokovice iz najboljšega angleškega Buxkingskega blaga iz ovčje volne.

1 par za gospode kr. 50, 70, 90.
1 " " " podšite kr. 70, 90, gl. 1.20.
1 " " " dvojne, prefino tamburirane gl. 1, 1.20, 1.40.
1 " " gospe kr. 60, 80, gl. 1.
1 " " " fino podšite kr. 80, gl. 1.20.
1 " " " dvojne, prefino tamburirane kr. 80, gl. 1.20.
1 " " otroke, po velikosti kr. 30, 40, 50.
1 " " " podšite kr. 50, 60, 70.

Shawli za pot in drugi

iz čiste ovčje volne, najboljši risanje.

1 kos za gospode kr. 70, 90, gl. 1.20.
1 " " " dvojno dolg gl. 1.50, 1.80, 2.
1 " " gospe kr. 50, 60, 80, gl. 1, 1.20.
1 " " otroke kr. 40, 60, 80.

Žilogrejeci, najboljša sorta.

1 par za gospode kr. 25, 30, 40, 50.
1 " " gospe kr. 25, 35, 45.
1 " " otroke kr. 15, 25.

Zdravilni telogrejeci

iz čiste pavole ali ovčje volne.

Ti varujejo po zimi pred vsakim prehlajenjem, zato se posebno priporočajo.

1 kos za gospode kr. 90, gl. 1.20, 1.40.
1 " " " najfineja sorta gl. 1.50, 2, 2.50.
1 " " gospe gl. 1.20, 1.40.
1 " " " najfineja sorta gl. 1.80, 2.50.
1 " " otroke kr. 70, 85, gl. 1.
1 " " " najfineja sorta gl. 1.20, 1.50, 1.80.

Zdravilne spodnje hlače.

1 par za gospode gl. 1, 1.50, 2.
1 " " " prefine gl. 1.50, 2, 2.50.
1 " " gospe gl. 1.20, 1.80, 2.

Zdravilne nogovice

iz čiste ovčje volne.

1 par nogovic za gospode kr. 30, 40, 50, 60.
1 " visokih nogovic za gospe kr. 70, 80, 90, gl. 1.
1 " za otroke kr. 25, 35, 45, 60.

Zimske srajce

iz najfinejega blaga iz ovčje volne, moderne in elegantne, prsi s svilo montirane.

1 kos za gospode gl. 3.50, 4, 4.50.
1 " z bogato izšitimi prsi za telovnik gl. 4.50, 5.50.

Spredaj oferirano blago se samo in edino v taki kvaliteti dobi pri

A. Friedmann-u, Dunaj, Praterstrasse, 26.

Kupci en gros dobijo rabat.

(205—3)

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Krajniki za gospe in gospode,

prav elegantni.

1 kos za gospode kr. 20, 35, 45, 65.
1 " " gospe kr. 20, 30, 40, 50.
1 " " otroke kr. 15, 20, 30.

Čepice za gospe in deklice.

Najmodernije, najnovejše in najlepše.

1 kos za gospe gl. 1.80, 2.50, 3, 3.50.
1 " " deklice kr. 60, 80, gl. 1.20, 1.50.

Mufi za gospe in otroke.

1 kos za gospe, eleganten gl. 1.80, 2, 2.50.
Cela garnitura, muf in ovratnik gl. 2.50, 3.50, 4.50.
1 kos za deklice gl. 1.50, 2.

Čisto novo za to saisono.

Robci za gospe in deklice v barvah: belo, violeto, rudeče, modro.

Ti so iz prav berlinske volne z najlepšimi vtkanimi slikami.
1 kos za gospe gl. 1.20, 1.80, 2.20, 2.80.
1 " največje sorte, ogrinjalec gl. 3.50, 4, 4.50, 5.
1 " za deklice kr. 60, 80, 90, gl. 1.20.

Izvrstni

so zimski sukneni čevlji za gospe, gospe in otroke, okusno adjustirani, resnično varstvo pred mrazom.
1 par za gospe gl. 1.40.
1 " " gospe gl. 1.50.
1 " " otroke kr. 50, 70, 90.

Specialiteta za gospe!

Jako lep predprsnik (chemisette) za gospe iz najboljših ovčje volne, z lepo štepanimi prsmi, z ovratnikom in luknjami za roke vred, tako da se lahko vrh vsake srajce nosi, lepša in greje.
1 kos 60 kr.

Nogovice za na lov, visoka sorta.

1 par velike sorte, najboljša kvaliteta gl. 1.30.
1 " največjih in najboljših gl. 1.60, 1.90.

Kamašnje, prefine kvaliteta.

1 par visoke sorte za gospe gl. 1.20, 1.50, 1.80.
1 " za otroke kr. 60, 70, 80, 90.

Pelerinski ovratniki za gospe,

visoki, elegantni, za bale in pohode za entrée.
1 kos gl. 2.50, 3.50, 4.50, 5.

Podplati za čevlje,

kot vloga za vsako obutev, ohranijo nogo suho in toplo, so zato za zdravje posebno dobri.

1 par za gospe kr. 25.
1 " " gospe kr. 30.

Pri banki „SLOVENIJI“ v Ljubljani

se takoj sprejme nekoliko

(217—1)

praktikantov.

Zima pred durmi!

Suha, razžagana bukova drva na debelo in na drobno prodaja in tudi v hišo pripelje prav dober kup in za gotov denar

Karel Ahčin,

trgovec v Ljubljani
na starem trgu št. 43.

(216—1)

Zdravnik za zobe,

docent dr. Tanzer

iz Grada

ordinira vsak dan neprestano od 8. do 4. ure za bolane v zobeh, stanuje v „Hôtel Elefant“ sobna št. 20 in 21, 1. nadstropje.

Ostane zarad mnogih bolnikov še do 5. novembra t. l. (213—2)

Št. 185.

Razpis podučiteljske službe.

Na dvorazredni ljudski šoli v Mozirji je razpisana podučiteljska služba z letno plačo 300 gl. in s prostim stanovanjem. Prosilci naj položijo svoja s postavnimi spričali in dokazi o popolnem znanji nemškega ino slovenskega jezika obložena prosila najdalje do 30. oktobra 1872 pri krajnem šolskem svetu v Mozirji.

Okrajni šolski svet v Gornjem Gradu
15. oktobra 1872.

(211—3)

Predsednik: **Franz.**

brez zdravila

Na prsih in pljučah

bolani se po naravnem potu tudi v obupnih in od zdravnikov za neozdravljive razglašanih slučajih radikalno ozdravljajo brez zdravila.

Po natančnem popisu bolezni pove pismeno več

Dir. J. H. Fickert, Berlin.

Wall-Strasse No. 23.

Honorar 5 gl. a. v., ki se naj pismu priloži.

(162—15) brez zdravila

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.